

TYÖSKENTELYMENETELMÄNÄ UUSPERHEPUU

Anne Tuomikanta

Kehittämistyö

Uusperheneuvojakoulutus 2017

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	3
2 UUSPERHE	4
2.1 Uusperheen kehitysvaiheet	4
2.2 Uusperheen perheytymistä tukevat tekijät	5
3 TYÖMENETELMÄNÄ UUSPERHEPUU	9
4 UUSPERHEPUUN VALMISTAMINEN	10
5 LOPPUSANAT	12

LÄHTEET

1 JOHDANTO

Työskentelen sosiaalityöntekijänä perheneuvolassa ja työssäni kohtaan lähes päivittäin uuperheitä. Perheet ovat tänäpäivänä hyvin moninaisia ja tämä perheiden moninaisuus luo lisähaastetta työskentelylle. Usein perheiden kanssa työskentelyssä toiminnalliset menetelmät elävöittävät työskentelyä ja toimivat hyvänä pohjana keskustelulle sekä saavat perheenjäsenet työskentelemään yhdessä keskenään. Lähtöajatukseni kehittämistyölleni oli kehittää työväline perheneuvolan asiakastyöhön; menetelmä, jonka kautta perheiden kanssa voitaisiin yhdessä tekemisen kautta käsitellä uusperheen arkeen liittyviä teemoja, lisätä perheenjäsenten keskinäistä ymmärrystä ja vahvistaa vuorovaikutusta.

Halusin kehittää menetelmän, jossa aikuiset ja lapset työskentelisivät yhdessä esim. piirtäen, askarrella ja jossa tekemisen kautta voitaisiin käsitellä uusperheen jäsenien historiaa, muodostaa meidän perheen sääntöjä, pohtia tulevaisuuden haaveita ja tavoitteita sekä tehdä näkyväksi perhedynamiikkaa. Tavoitteenani oli myös, että työskentelyn aikana uusperheen vanhemmille voitaisiin antaa tietoutta uusperheen erityispiirteistä, vaiheista sekä perheytymistä tukevista tekijöistä. Vuokko Malinen ja Pekka Larkela (2011, 26) puhuvat tämän puolesta kirjassaan Parisuhde – uusperheen ydin. Heidän mukaansa pystyäkseen elämään uusperheessä, monille uusperheen vanhemmille riittäisi jopa pelkästään tietoisuus uusperheen rakenteiden monimuotoisuudesta ja monia ongelmia olisi saatu ennaltaehkäistyä, mikäli uusperheen vanhemmilla olisi ollut tietoa uusparin ja -perheen kehitysvaiheista, uusperheen rakenteista, rajoista ja säännöistä.

Olen aiemmin käyttänyt työmenetelmänä ensiperheiden kanssa eräänlaista perhepuuta ja saanut siitä hyviä kokemuksia niin asioiden käsittelyn suhteen kuin asiakkailta saadun palautteenkin muodossa. Kokemusteni pohjalta päätin lähteä kehittämään samankaltaista työmenetelmää, mutta joka vastaisi uusperhetyöskentelyn tarpeisiin. Lopputuloksena syntyi uusperhepuu.

2 UUSPERHE

Uusperheellä tarkoitetaan perhettä, jossa toisella tai molemmilla puolisoilla on lapsia aiemmista parisuhteista ja ainakin joku näistä lapsista asuu pääosin uusperheen taloudessa. Myös toisen vanhempansa luona muualla asuvat etälapset ovat uusperheen jäseniä. Perhekokonaisuudet voivatkin siis olla monimuotoisia yhdistelmiä minun, sinun ja meidän lapsista. (Raittila & Sutinen 2008, 11-12.)

2.1 Uusperheen kehitysvaiheet

Uusperheiden päämäärän, hyvän yhteisen elämän, saavuttaminen vaatii usein sekä aikaa että kärsivällisyyttä, sillä jokainen uusperhe käy läpi tietyt kehitysvaiheet. Varhaisvaiheessa uusperheen aikuiset joutuvat sovittamaan yhteen mahdollisesti hyvinkin erilaisia kokemuksiaan perheestä. Perheen uusi aikuinen on varuillaan suhteessa sisäisiin biologisiin ja sosiaalisiin siteisiin, joita biologinen vanhempi tulee vain vahvistaneeksi suojatessaan lastaan ja pelätessään uutta epäonnistumista. (Raittila & Sutinen 2008, 39.)

Varhaisvaiheessa, ”unelma onnesta-vaiheessa”, eletään usein haaveiden varassa. Uusperheen vanhemmat uskovat vilpittömästi kaikkien tulevan onnelliseksi, sopeutuvan toisiinsa ja rakastavan toisiaan. He haluavat korvata rikkoutuneen perheensä ja hyvittää lapsilleen avioeron aiheuttaman tuskan ja surun. Lapsipuolet he toivottavat rakastaen tervetulleiksi uuteen perheeseen. Lapset puolestaan yrittävät olla välittämättä isä- tai äitipuolestaan ja toivovat vanhempiensa palaavan jälkeen yhteen. Ensimmäisessä vaiheessa uusperheen aikuiset pyrkivät perheen yhdenmukaistamiseen ja joukkuehengen luomiseen. Varhaisvaiheen toisessa vaiheessa isä- tai äitipuoli yrittää saada lapsipuolilta hyväksyntää, mutta lapset usein torjuvat tai ohittavat heidät. Torjunta herättää isä- tai äitipuolella vaikeita tunteita, jotka puoliso saattaa tulkita haluttomuudeksi liittyä perheeseen. Pelko uudesta epäonnistumisesta alkaa kaihertaa mieltä ja kielteisyys perheen sisällä kasvaa. Jokin on vialla, mutta ei tiedetä mikä. Kolmannessa vaiheessa unelmat alkavat karista ja kielteiset tunteet vahvistuvat. Usein varsinkin isä- tai äitipuoli pettyy ja alkaa voida huonosti. Biologinen vanhempi joutuu vaikeaan ristituleen puolisonsa ja lastensa välissä. Lapset käyttävät tilannetta herkästi hyväkseen. Puolisoiden olisi tärkeää puhua avoimesti tunteistaan, jotta ulkopuolisuuden tunteet eivät vieraannuta puolisoita toisistaan. Tästä vaiheesta eteenpäin pääseminen vaatii usein ulkopuolista tukea. Myös uusperhetietous auttaa ymmärtämään oman perheen tilannetta ja sitä kautta antaa lisätyökaluja tilanteesta selviämiseen. Varhaisvaihe kestää noin kahdesta kolmeen vuotta. (Raittila & Sutinen 2008, 39-41.)

Keskivaiheessa, ”täysrähinä-vaiheessa”, ristiriitoja ja tunteita aletaan selvittää. Odotuksia, tarpeita ja vahvoja tunteita ilmaistaan avoimesti. Perheen sisällä ajaututaan usein poteroihin ja biologiset linjat korostuvat. Isä- tai äitipuoli jää usein vaille tukea ja usein he toimivat myös muutoksen alkuunpanijoina. Tilannetta usein rauhoittaa konkreettisten sopimusten teko, rajojen veto uusperheen ja muiden, etenkin entisten puolisoitten, väliin sekä parisuhdeajan löytäminen. Tasapainoillessaan lastensa ja uuden puolison välillä vanhempi saattaa pelätä menettävänsä molemmat. Tätä seuraa suoran toiminnan vaihe. Ratkaisuja aletaan työstää, vaikka lapset saattavat edelleen asettua vastahankaan. Biologisia rajoja ylitetään, jolloin perheen rakenne alkaa muuttua. Luodaan uutta selkeyttämällä yhteiselämän säännöt ja puhutaan tarpeiden ja kokemusten eroista. Keskinäinen välittäminen kasvaa ja isä- tai äitipuoli pystyy selvittämään välejään lapsen kanssa ilman puolisonsa tukea. Uusperheen kehityksen keskivaiheessa tärkeää on perheen omien tapojen ja rituaalien luominen sekä yhteisten kokemusten saaminen. Opitaan päästämään irti vanhoista malleista ja rakentamaa uusia, tämän perheen malleja. Keskivaiheen katsotaan kestävän yleensä vuodesta kolmeen. (Raittila & Sutinen 2008, 41-42.)

Myöhäisvaiheessa, ”meidän lauma-vaiheessa”, uusperhe vahvistuu, löytää identiteettinsä eikä sen tarvitse koko ajan kysyä oikeutusta olemassaololleen. Uusperheen aikuisilla on toimiva suhde ja isä- tai äitipuolen välit lapsipuoleen ovat parantuneet. Perheenjäsenten välinen läheisyys kasvaa ja suhteet muuttuvat avoimeksi. Perheen vanhempien roolit ovat tarkentuneet ja vakiintuneet. Uusperheen perusta on niin vahva, että pystytään kohtaamaan yhdessä myös ulkoisia vaikeuksia. Vaikeuksien kautta perhe saattaa taantua aikaisempiin vaiheisiin, mutta etenee niistä nopeammin kuin ensimmäisellä kerralla. Yhteensä uusperhesyklin vaiheisiin menee useimmiten neljästä seitsemään vuotta. (Raittila & Sutinen 2008, 41.)

2.2 Uusperheen perheytymistä tukevat tekijät

Uusperhe on haasteellinen perhe. Uusperheen parisuhteen rakkaussuhde lähtee rakentumaan kahden erilaisen maailman ympärille. Oikeastaan uusperheen yhteistä kulttuuria luodaan neljästä eri kulttuurista – molempien puolisoitten lapsuudenperheistä sekä ex-perheistä. Tärkeää on, että pariskunta pyrkii luomaan itsensä näköisen parisuhteen, me-henkisyyden ja heidän näköisensä

perheen. Kahden perheen yhdistyessä, monet eri vuorovaikutuskulttuurit törmäävät toisiinsa. Erilaisiin vuorovaikutuskuvioihin tottuneet eivät aina ymmärrä toisiaan. Uusparin ja puolison lasten suhteet eivät koskaan ole yksiselitteisiä ja muodostuvat usein haasteiksi. Kumpikin puoliso tuo suhteeseen sen keskustelutavan, tunteet ja kommunikaation, johon on tottunut omien lastensa kanssa. Uusperheen perustamien tarkoittaakin usein uusien vuorovaikutussuhteiden ja kommunikaatiotapojen opettelua sekä yhteisten sääntöjen luomista. Jotta päästään luoman uutta, yhteistä kulttuuria, pitää näistä asioista keskustella ja tehdä erilaiset vuorovaikutuksen tavat näkyviksi. Lapsen kannalta on olennaista, että uusperheen vanhempien yhteistyö toimii. (Malinen & Larkela 2011, 34, 50-52.)

Uusparin ensimmäisenä ja tärkeimpänä tavoitteena on rauhoittaa uusperheen sisäinen maailma. Sisäinen vuorovaikutus ja kyky kompromisseihin ovat tärkeitä asioita uusperheen muodostumisvaiheessa. Alettaessa rakentaa uusperhettä, uusparin on tärkeää osoittaa ympäristölle (sukulaisille, tuttaville, ex-puolisolle), että he hoitavat yhdessä, parina, parisuhteensa ja suhteen lapsiin. Entiset puolisot tulee sulkea tavalla tai toisella pois, jotta saadaan luotua oma perhe ja sille kuuluvat rajat. Uusperheen ja sen rajojen löydyttyä voidaan entiset puolisot ottaa uudelleen verkostoon mukaan. Olennaista on irrottautuminen vanhasta sekä rajojen asettaminen, joiden sisällä uuden rakentaminen voi alkaa. Lasten hyvinvoinnin ja turvallisen kehityksen perustana on uusperheen aikuisten muodostama vastuun ja aikuisuuden rintama. (Malinen & Larkela 2011, 31, 34.)

Kun uusperhettä aletaan rakentaa, hyvästä alusta on merkittävä hyöty kaikille jäsenille ja suhteille. Ensimmäisen vuoden aikana luodaan pohja tulevalle yhteiselle historialle, luodaan yhteiset rituaalit, kulttuuri juhlien, kuten joulun viettoon, sekä ”meidän perheen säännöt”, jotka ovat avainasemassa uusperheen perheytymisprosessissa. Uusparisuhdetta ja sen hyvinvointia tukevat yhteiset pelisäännöt, joista puolisoilla on yhtenäinen käsitys. Hyvä on määritellä heti myös muista pelisäännöstä, kuten miten eri perheenjäseniä puhutellaan, äiti- ja isänimitykset, kuka on veli tai sisko, huonejärjestelyistä sekä missä on lapsen oma tila ja rauhaa. On tärkeää, että kaikki uusperheen jäsenet tuntevat olonsa mahdollisimman kotoisaksi. Ulkopuolisuuden tunne pyritään pitämään mahdollisimman vähäisenä. Jokaisen uusperheenjäsenen henkilökohtainen hyvinvointi heijastuu myös muuhun perheeseen ja vastaavasti, jos jollakulla perheessä on huono olla, on se kaikkien yhteinen ongelma. Tärkeää on, että jokainen perheenjäsen löytää oman roolinsa ja paikkansa. Perhealbumit ja yhteiset lomamatkat ovat hyviä keinoja luoda me-henkeä ja meidän

perheen historiaa sekä rituaaleja. (Malinen & Larkela 2011, 34-35, 67.)

Tärkeää on, että uusperheelle luodaan säännöt, ne vahvistavat perhettä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Kaikkien, sekä uusperheen jäsenten että perheen lähipiirin, tulee hyväksyä, että säännöt määritellään tämän perheen kesken ja ne eroavat entisissä perheissä olleista säännöistä. Säännöt on tärkeää puhua auki, koska eri paikoissa on voitu tottua toimimaan tietyllä tavalla. Asioita suunnitellaan ja niistä sovitaan hyvissä ajoissa etukäteen. Uusperheen toimivuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää ottaa jokainen uusperheen jäsen mukaan yhteisistä asioista sopimiseen ja päättämiseen sekä huolehtia siitä, että kaikki ovat asioista perillä. Tämä edesauttaa sitä, että jokainen kokee tullessa kuulluksi, kokee mielipiteitään arvostettavan sekä auttaa löytämään perheeseen kuulumisen tunteen. Viikoittaiset perhepalaverit ovat usein toimiva tapa tiedon välittämiseen sekä sääntöjen luomiseen ja päivittämiseen. (Malinen & Larkela 2011, 11, 51; Raittila & Sutinen 2008, 82.) Hyvä on määritellä myös vierailevien lasten kohdalla sovellettavat säännöt ja rutiinit, jolloin vierailuajasta on helpompi tehdä miellyttävä kaikille perheenjäsenille (Malinen & Larkela 2011, 55).

Vaikka uuden liiton solmimista ja uuden perheen muodostamista eron jälkeen pidetään usein uutena alkuna, alusta aloittamisena, ei uusperheen perustamisessa perherooleista käsin ole kyse alusta aloittamisesta. Uuteen liittoon kytkeytyy aina jommankumman tai molempien puolisoitten lapsia entisistä suhteista, jolloin puolisoista toisella tai molemmilla on jo vanhemman rooli eikä perhettä lähdetä siis perustamaan tyhjästä. Sille puolisolle, jolla ei ole lapsia aiemmista suhteista, on tarjolla uusi rooli isä- tai äitipuolena. Perherooleihin liittyykin usein problematiikkaa uusperheen syntyprosessissa. (Castrén 2009, 64.)

Perheen uudelle tulokkaalle eli isä- tai äitipuolelle ulkopuolisuuden tunnetta saattaa aiheuttaa, se että uusperheessä menneisyys on aina läsnä parisuhteesta huolimatta. Useinkaan uuspari ei ole osannut varautua siihen, miten tämä ydinperheestä poikkeava perhemalli vaikuttaa arkipäivän toimintoihin. Uusperhe on sidoksissa ainakin yhteen muuhun kotitalouteen ja sen päätöksiin. Roolien epäselvyys ja ristiriitaisuus rajoittavat toimintaa, koska ei tiedetä, mikä on kenenkin vastuualue, minkälaista toimintaa vastuualueiden täyttäminen edellyttäisi, kenen rooliodotuksiin pitäisi vastata sekä miten oma toiminta vaikuttaa oman itsen ja toisten hyvinvointiin. Uusperheissä on tavallista, että sekä aikuisten että lasten oma rooli ja paikka sekä tietoisuus toisen paikasta ja roolista ovat epäselvät. Uusperheessä perheenjäsenten rooleista onkin tärkeää puhua ääneen, pohtia

suhteita, missä kenenkin paikka on ja minne kukakin kuuluu. Uusperheen sisälle syntyy helposti erilaisia aikaisempien perherakenteiden mukaisia ”puolueita” ja usein toisen perheen jäsenet kokevat itsensä ulkopuolisiksi. Puolueisiin jakautumista voidaan välttää ainoastaan puhumalla. Rooliepäselvyyksien ja rakenteiden selventäminen lisäävät lapsen turvallisuuden tunnetta. Lapselle turvallisuus muodostuu etupäässä siitä, että aikuiset kantavat vastuun. (Malinen & Larkela 2011, 11, 16, 45-46, 51, 71.)

Uuden perhekokoonpanon jäsenten välisiin suhteisiin ja kiintymykseen liittyy usein paljon odotuksia. Ne eivät kuitenkaan automaattisesti muutu läheisiksi sen takia, että aikuiset päättävät avioitumisesta ja yhteisen kodin hankkimisesta. (Castrén 2009, 68.) Harha uusperheessä saavutettavasta ydinperheen lämmöstä ja läheisyydestä kuluttavat niin aikuisten kuin lastenkin voimia. Aikuiset kuvittelevat keskinäisen rakkautensa koituvan myös lapsipuolten onneksi ja lapset pyrkivät suojautumaan uuden aikuisen etäisyyttä vastaan. (Raittila & Sutinen 2008, 27.) Vaikka kaikista uusperheen ihmissuhteista ei tulisikaan niin lämpimiä kuin olisi toivottu, voi niistä kuitenkin muodostua hyviä ja riittävän toimivia. Tunteita ei kannata teeskennellä sen enempää itselle kuin muillekaan, vaan omat tunteet pitää hyväksyä sellaisina kuin ne ovat. (Malinen & Larkela 2011, 34, 54.) Ratkaisuna latautuneisiin suhteisiin ja jännitteisiin voidaan nähdä luopuminen tunnesidosten odotuksesta. Emotionaalista kuormaan uusperheen sisällä voidaan vähentää asettamalla tavoitteeksi toimiva yksikkö, jossa luovutaan joidenkin henkilöiden osalta rakkauden ja läheisyyden tunteiden odotuksista. Uusperheen toimimisen riittävänä ehtona voidaan pitää perherajojen tunnistamista sekä kunkin perheenjäsenen erilaisen tunne-perheen olemassaolon tunnustamista. (Castrén 2009, 88-89.) Lapsen kannalta uusperhettä voidaan pitää onnistuneena silloin, kun siinä on tilaa tärkeisiin ihmissuhteisiin ja mahdollisuus uusiin hyviin aikuissuhteisiin. Jos lapsen ja isä-/äitipuolen suhde on hyvä, lapsi kykenee ottamaan uuden aikuisen neuvot ja taloudellisen tuen vastaan. Huonossa suhteessa ohjailu on komentelua ja rahan antaminen lahjontaa. (Raittila & Sutinen 2008, 117.)

3 TYÖMENETELMÄNÄ UUSPERHEPUU

Uusperheiden kanssa työskentelyn tueksi olen kehittänyt uusperhepuu-menetelmän. Uusperhepuun tarkoituksena on tukea uusperheiden perheytymistä kannustamalla heitä pohtimaan tutkitusti perheytyymisen kannalta tärkeitä teemoja sekä tuomalla esiin niiden merkitystä työskentelyn aikana. Uusperhepuu-työskentelyn avulla on tarkoitus lisätä uusperheen vanhempien tietoutta uusperheen erityispiirteistä sekä antaa heille uusia näkökulmia perheensä tilanteeseen. Tavoitteena on tätä kautta auttaa heitä huomioimaan uusperheen hyvinvoinnin kannalta merkityksellisiä asioita tietoisemmin myös arjessa. Uusperhepuun tekemisen kautta mahdollistetaan myös vaikeista asioista puhuminen sekä puhuminen asioista, joista perhe ei muuten mahdollisesti tulisi puhuneeksi yhdessä. Uusperhepuun kautta voidaan auttaa perhettä huomaamaan vahvuutensa ja hyvin toimivat asiat sekä vahvistaa perheen olemassa olevia voimavaroja. Tavoitteena on myös tukea perheen yhdessätoimimista, motivoida ja aktivoida perhettä yhdessätekemiseen, antaa jäsenille myönteisiä kokemuksia yhdessätekemisestä sekä vahvistaa uusperheen jäsenten välistä vuorovaikutusta.

Perheen yhdessätyöskentely tarjoaa työntekijälle myös mahdollisuuden havainnoida perheenjäsenten välistä vuorovaikutusta ja heidän välisiä suhteitaan. Perheen työskennellessä yhdessä työntekijän on mahdollista huomioida heidän välillään olevaa hyvää ja toimivaa vuorovaikutusta, puheeksi ottamisen kautta tehdä se tietoiseksi perheelle ja sitä kautta mahdollistaa toimivan vuorovaikutuksen lisääntyminen perheen sisällä. Samalla voidaan toisaalta havainnoida myös vuorovaikutuksen esteitä sekä vuorovaikutusta, joka syystä tai toisesta menee ohi eikä tavoita kohdetta. Havaintojen ääneen puhuminen voi auttaa perheenjäseniä huomioimaan ohi menevää vuorovaikutusta myös arjessa ja sitä kautta auttaa heitä rakentavampaan ja toimivampaan vuorovaikutukseen.

Ajatuksena on, että uusperhepuuta tehdään perheen useammalla, esimerkiksi kolmella eri tapaamiskerralla. Tällöin perheellä on rauha yhdessätekemiseen ja perheen työskennellessä on aikaa antaa tietoutta uusperheiden erityispiirteisiin liittyen. Työskentelyn aikana on tärkeää kuulla ja kunnioittaa jokaisen mielipiteitä ja näkemyksiä.

4 UUSPERHEPUUN VALMISTAMINEN

Tarvittavat materiaalit:

Valkoista tai vaaleaa kartonkia (mielellään A2 tai suurempi), erivärisiä tusseja, sormivärit, sakset (mielellään useammat), liimaa, punaista ja vihreää kartonkia/paperia, kuulakärkikyniä. Valokuva perheestä.

Ohjeistus uusperhepuun tekoon:

1. Uusperheen juuret.

Perusta uusperheelle, uusperhepuun juuret (keitä ollaan, mistä tullaan) muodostuvat uusperheen jäsenten käsistä. Perheenjäsenet piirtävät toinen toisensa kämmenen ääriiviivat paperin alalaitaan. Vaihtoehtoisesti perheenjäsenet voivat maalata toistensa kämmenen sormiväreillä ja painaa kämmenen kuvan paperiin.

2. Perheenjäsenten rooli ja paikka perheessä

Kuka olen? Mistä tulen? Minkälainen olen? Minkälaiset ovat perheemme jäsenten väliset suhteet?

Mahdollisia menetelmiä aiheen käsittelyyn:

Vahvuuskortit: Jokainen perheenjäsen valitsee kortin, joka kuvaa parhaiten itseään. Käydään kortit läpi yhteisesti.

Pikkufiguurit: Jokainen valitsee hahmokokoelmasta itselleen hahmon, joka kuvastaa parhaiten itseään. Käydään valinnat ja niiden perusteet läpi yhteisesti. Perhe asettaa valitsemansa hahmot pöydälle siten, että ne kuvastavat (etäisyys, asento) perheenjäsenten välisiä suhteita todellisuudessa.

3. Meidän perheen säännöt.

Perhe piirtää puulle rungon. Perhe keskustelee keskenään, millaiset ovat heidän perheensä säännöt ja kirjoittavat ne puunrunkoon. Perheen on tärkeää miettiä sääntöjä myös riitelyyn ja perheen sisäiseen kommunikaatioon.

4. Yhdessätekeminen, meidän perheen tavat ja rituaalit

Perhe piirtää puulleen oksiston.

Perhe tuo mukanaan valokuvan koko perheestä. Kuva liimataan keskelle puun oksistoa.

Perhe piirtää ja leikkaa punaisesta ja vihreästä kartongista omenoita. Perheenjäsenet kirjoittavat punaisiin omenoihin asioita, joita he tekevät yhdessä ja vihreisiin omenoihin asioita, joita olisi mukava tehdä yhdessä. Omenat liimataan puun oksistoon valokuvan ympärille.

5. Toiveet tulevaisuudelle

Jokainen piirtää pilven/perhosen tms. taivaalle ja kirjoittaa sen sisään toiveen tai haaveen, joka itsellä on uusperheeseen liittyen.

5 LOPPUSANAT

Uusperhetietouden välittämisen tärkeys uusperheille korostui teoriaosuutta tehdessäni. Monia ongelmia voitaisiin ennaltaehkäistä ja monen perheen tilannetta helpottaa jo etukäteen sillä, että heillä olisi tietoa uusperheiden erityispiirteistä sekä vaiheista, joita uusperheet käyvät läpi. Haasteellista perheneuvolatyön ja perheiden auttamisen kannalta on, että uusperheet, kuten perheet yleensäkin, hakeutuvat avun piiriin vasta ongelmien ilmetessä ja usein vasta ongelmien kasauduttua.

”Täysrahinä-vaiheessakin” uusperhetietouden avulla perheen tilannetta voidaan auttaa normalisoinnin kautta ja tietouden avulla antaa heille uskoa ja toivoa tulevaan, muutkin uusperheet käyvät läpi samoja haasteita ja tilanteita, kyse on vaiheesta. Uusperhepuun avulla perheen kanssa voidaan työstää teemoja, jotka ovat tärkeitä perheytyymisen ja jokaisen perheenjäsenen hyvinvoinnin kannalta. Työskentelyn avulla perheelle voidaan antaa mallia perheen yhdessätoimimiseen sekä yhteiseen asioista keskustelemiseen. Uusperhepuu tuskin sopii työskentelyyn kaikkien uusperheiden kanssa, mutta jokainen uusi vaihtoehto työskentelyyn on tervetullut ainakin omaan menetelmävalikkooni.

LÄHTEET

Castrén, Anna-Maija (2009) Onko perhettä eron jälkeen? Eroperhe, etäperhe, uusperhe. Hakapaino. Helsinki.

Malinen, Vuokko & Larkela, Pekka (2011) Parisuhde – uusperheen ydin. Väestöliitto. Helsinki.

Raittila, Kaisa & Sutinen, Päivi (2008) Huonetta vai sukua, elämää uusperheessä. Karisto Oy. Helsinki.